

Lausunto

21.08.2026

Asia: VN/18678/2026

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston asetuksesta valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028.

SAMOK suhtautuu myönteisesti vuoden 2026 toisen lisätalousarviossa osoitettuun noin 14,8 miljoonan euron määrärahaan nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi.

SAMOK pitää perusteltuna, että rahoitus kohdennetaan, mutta suhtautuu varauksella avustuksen rajaamiseen kaupungin osa-alueisiin. Vaikka nuorista 57 prosenttia asuu näissä kaupungeissa, jättää tiukka raja suuren osan tukea tarvitsevista nuorista ulkopuolelle. Nuoret ovat elämänvaiheidensa vuoksi erittäin muuttoherkkä väestöryhmä, joka liikkuu tiheästi myös kaupunginosien välillä. Jäykkä alueellinen rajautuminen luo keinotekoisia esteitä palveluihin pääsulle ja heikentää rahoituksen vaikuttavuutta. Pahimmillaan liian tiukat ehdot voivat vaarantaa hankerahoituksen täysimääräisen hyödyntämisen.

SAMOK pitää hyvänä, että hankkeissa tavoitellaan monialaista yhteistyötä ja kiinnittymistä niin työhön, koulutukseen kuin hyvinvointipalveluihin. Tuen tulisi kuitenkin ulottua myös työttömyyden alkuvaiheessa oleviin ja vastavalmistuneisiin nuoriin. Nopea, matalan kynnyksen tuki heti valmistumisen kynnyksellä on tehokkain keino katkaista työttömyys ennen sen pitkittymistä. Lisäksi huomionarvoista on, että työelämän murros ja vaikea suhdannetilanne vaikuttaa myös korkeakoulutettuihin. Siksi toimenpiteiden ei tule rajoittua vain perustason matalan kynnyksen ohjaukseen, vaan hankkeissa on tarjottava asiantuntijatason ura- ja rekrytointipalveluita sekä suoria väyliä korkeakoulutettujen työllistymiseen.

SAMOK on huolissaan asetuksen 7 §:n 4 momentin mukaisen kaksoisrahoituksen kiellon aiheuttamista riskeistä. Rajaus on perusteltua, mutta on tärkeää varmistaa, ettei se muodostu esteeksi ammattikorkeakoulujen ja kaupunkien, yritysten, yhdistysten sekä säätiöiden väliselle yhteistyölle. Korkeakouluopiskelijoiden osaaminen on saatava hankkeiden käyttöön harjoittelujen, opinnäytetöiden ja projektien kautta. Tämä edellyttää selkeää ohjeistusta siitä, miten korkeakoulujen panos mahdollistetaan ilman rahoitusriskiä.

Viimeisenä huomiona SAMOK nostaa esille muistiossa tunnistetun riskin siitä, että hankkeiden puitteissa suoritettavat opinnot voivat estää työttömyysetuuden saannin nykyisen lainsäädännön puitteissa. SAMOK edellyttää, että nuorille mahdollistetaan joustava opiskelu ja osaamisen täydentäminen ilman pelkoa etuuksien katkeamisesta tai sanktioista.

Fonsell Johanna
Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry